Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Wiedza polonistyczna dla wczesnej edukacji (ćwiczenia), PG_00206770						
Kierunek studiów	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027			
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie		Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów			
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji	na uczelni			
Rok studiów	1		Język wykładowy	polski			
Semestr studiów	2		Liczba punktów ECTS	4.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia	zaliczenie			
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Grażyna Szyling				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach	Praca własna studenta		RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0	70.0		100
Cel przedmiotu	• Funkcjonalne posługiwanie się przez studentów pojęciami z zakresu teorii literatury, kultury oraz wiedzy o języku. • Orientacja w klasycznej i współczesnej literturze dla dzieci oraz w kulturze dla dziecięcego odbiorcy. • Opanowanie umiejętności analizy i interpretacji dzieł literackich i kulturowych. • Opanowanie umiejętności redagowania różnych form wypowiedzi ustnej i pisemnej poprawnej pod względem gramatycznym i stylistycznym.						

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[PPWJ5_U15] ma umiejętności pozwalające na poprawne posługiwanie się językiem ojczystym oraz wykazywanie troski o kulturę i etykę wypowiedzi własnej, dzieci lub uczniów	(B.1.U1.) Ma umiejętności pozwalające funkcjonalnie posługiwać się pojęciami z zakresu teorii literatury, kultury oraz wiedzy o języku. (B.1.U2.) Potrafi dokonać analizy i interpretacji zróżnicowanych formalnie dzieł literackich oraz kulturowych. (B.1.U3.) Ma umiejętności pozwalające wyróżniać wśród różnych zjawisk językowych kategorie prymarne i sekundarne odpowiednie dla dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym. (B.1.U4.) Potrafi wypowiadać się w mowie i w piśmie w sposób klarowny, spójny i precyzyjny, konstruując rozbudowane ustne i pisemne wypowiedzi na określone tematy. (B.1.U5.) Potrafi zaplanować działania na rzecz rozwoju swojej wiedzy i umiejętności w zakresie prawidłowej realizacji edukacji polonistycznej w przedszkolu i klasach I-III szkoły podstawowej.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU5] realizacja zadania problemowego
[PPWJ5_U05] ma umiejętności pozwalające na skuteczne wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w realizacji zadań dydaktycznych	(B.1.K1.) Jest gotów do autorefleksji nad dyspozycjami i posiadanymi kompetencjami merytorycznymi do wspierania dzieci lub uczniów w zakresie rozwoju języka polskiego.	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU5] realizacja zadania problemowego
[PPWJ5_W07] ma zaawansowaną wiedzę na temat edukacji międzykulturowej i rozumie jej ekonomiczne, prawne i etyczne uwarunkowania	Ma uporządkowaną wiedzę na temat literatury dla dzieci dotyczącej edukacji międzykulturowej oraz rozumie jej uwarunkowania i konteksty.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SW5] realizacja zadania problemowego
[PPWJ5_W22] ma pogłębioną, uporządkowaną wiedzę w zakresie treści danego obszaru edukacji wczesnoszkolnej	(B.1.W1.) Funkcjonalnie posługuje się pojęciami z zakresu teorii literatury, kultury oraz wiedzy o języku. (B.1.W2.): Ma uporządkowaną wiedzę na temat podstaw i zakresu doboru treści nauczania dzieci lub uczniów w zakresie języka polskiego, pojęć z zakresu teorii literatury, kultury oraz wiedzy o języku. Ma uporząkowaną wiedzę o klasycznej i współczesnej literaturze dla dzieci oraz kulturze dla dziecięcego odbiorcy.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[PPWJ5_K09] ma kompetencje w zakresie krytycznej oceny własnej wiedzy z zakresu treści danego obszaru edukacji oraz jej pogłębiania	(B.1.K1.) Jest gotów do autorefleksji nad dyspozycjami i posiadanymi kompetencjami merytorycznymi do wspierania dzieci lub uczniów w zakresie rozwoju języka polskiego.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta

Treści przedmiotu

1. Ćwiczenia słownikowe. Autoanaliza własnych zasobów i kompetencji językowych.
2. Zasady polskiej ortografii i interpunkcji. Autoewaluacja oraz analiza wybranych dyktand oraz tekstów pisanych przez dzieci.
3. Części mowy i części zdania w zakresie przewidzianym w podstawie programowej. Analiza funkcjonalna i praktyczne zastosowanie.
4. Teksty użytkowe. Analiza językowa z uwzględnieniem funkcji języka. Pisanie własnych tekstów użytkowych.
5. Frazeologizmy w literaturze i języku codziennym. Autoanaliza własnych zasobów i kompetencji w tym zakresie. Pisanie opowiadania.
6. Specyfika dziecięcych wypowiedzi ustnych i pisemnych. Opis jako forma literacka i element codziennej komunikacji.
7. Analiza i interpretacja wybranych baśni i bajek. Identyfikowanie struktury tekstu. Rola kontekstu kulturowego i uwzględnianie konsekwencji jego zmiany. Formułowanie pytań do tekstu.
8. Poezja i proza dla dzieci. Zagadnienie przekładu intersemiotycznego dla rozumienia tekstu. Folklor dziecięcy jako inspiracja dla poezji dziecięcej.
9. Analiza i interpretacja wierszy dla dzieci. Identyfikowanie struktury tekstu. Rola kontekstu kulturowego i uwzględnianie konsekwencji jego zmiany. Formułowanie pytań do tekstu.
10. Książka popularnonaukowa dla dzieci. Kwestia zagadnień merytorycznych i języka.

<table>
<tr><td>Wymagania wstępne i dodatkowe</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się</td><td colspan="2"><table>
<tr><th>Sposób oceniania (składowe)</th><th>Próg zaliczeniowy</th><th>Składowa oceny końcowej</th></tr>
<tr><td>Aktywna i merytoryczna obecność na zajęciach. Wykonanie prac domowych.</td><td>51.0%</td><td>50.0%</td></tr>
<tr><td>Wykonanie pracy zaliczeniowej</td><td>51.0%</td><td>50.0%</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Zalecana lista lektur</td><td>Podstawowa lista lektur</td><td>1. Bokus B., Shugar G.W., Psychologia języka dziecka, Gdańsk 2007.

2. Cieślikowski J., Literatura osobna, Warszawa 1985.

3. Chrząstowska B., Wysłouch S., Poetyka stosowana, Warszawa 1987.

4. Nagórko A., Podręczna gramatyka języka polskiego, Warszawa 2012.

5. Tanajewska A., Mach C., Styn L., Bigott D., Metodyka nauczania gramatyki z elementami wiedzy o języku, Gdańsk 2015.

6. D. Klus-Stańska, M. Dagiel, Edukacja polonistyczna na rozdrożach: spotkania z językiem polskim w klasach I-III, Wydaw. UWM 1999.

7. Wasilewska A., Fantastyka baśniowa a dziecko - wychowanie czy manipulacja, Gdańsk 2012.

8. Żuchowska W., Oswajanie ze sztuką słowa. Początki edukacji literackiej, Warszawa 1987.</td></tr>
<tr><td>Uzupełniająca lista lektur</td><td>Wybrane teksty literackie dla dzieci.</td></tr>
<tr><td>Adresy eZasobów</td><td></td></tr>
<tr><td>Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania</td><td colspan="2">Aktywny udział w ćwiczeniach; poprawne wykonywanie zadań rozwiązywanych na zajęciach; merytoryczna argumentacja swoich rozwiązań i opinii; prezentacja swoich prac wykonanych na zajęciach.

Praca pisemna dotycząca lektur obowiązujących we wczesnej edukacji (kryteria zaliczenia: (a) wskazanie silnych i słabych stron porównywanych lektur; (b) argumenty za wyborem jednej z nich ewentualnie przedstawienie trzeciej lektury, spoza listy obowiązkowych, ale spełniającej warunki książki lub utworu dla dzieci.</td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu</td><td colspan="2">Nie dotyczy</td></tr>
</table>

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.